

ผลการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนนานาชาติลานนา

Effect of Using Group Activities Program on Social Skills Among Primary Students at Lanna International School

ภัทราวรรณ รุ่งเรืองวงศ์^{1*}, นงลักษณ์ เขียนงาม², สมบัติ ท้ายเรือคำ³

Pattrawan Roongruangwongse^{1*}, Nongluck Kienngam², Sombat Tayraukham³

Received: 29 July 2024

Revised: 10 October 2024

Accepted: 21 October 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา ตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 คน โดยการเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือกเข้าเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi- Experimental Research Design) ดำเนินการทดลองแบบแผนการวิจัย One-Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมิน ทักษะทางสังคม (Social-Skills Assessment) และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม โดยจัดกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม ครั้งละ 50 นาที เป็นระยะเวลา 10 วัน และมีการติดตามผลหลังการทดลอง 1 เดือน (Follow-up) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนก ทั้งในรูปแบบการวิเคราะห์โดยภาพรวมและการวิเคราะห์ความแตกต่างรายด้านของกลุ่มเป้าหมายในระลอกการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผลของทักษะทางสังคมรายด้านทั้ง 5 ด้าน และดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ผลการวิจัยพบว่า

1) โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ตั้งแต่ 0.88 ถึง 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา (รายด้าน) ซึ่งแสดงว่าโปรแกรมนี้สามารถเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียนได้ ดังนั้น ด้านการสื่อสารมีค่าดัชนี ประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ 0.3523 ด้านการสร้างสัมพันธภาพ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
E-mail: pattrawan_r@cmu.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
M.E. in Educational Psychology and Counselling, Faculty of Education, Chiang Mai University

² Assistant Professor, Department of Educational Psychology and Counselling, Faculty of Education, Chiang Mai University

³ Associate Professor, Department of Curriculum, Teaching & Learning, Faculty of Education, Chiang Mai University

มีค่าเท่ากับ 0.3333 ด้านการทำงานกลุ่ม มีค่าเท่ากับ 0.3705 ด้านการแก้ไขปัญหา มีค่าเท่ากับ 0.3713 และด้านความมั่นใจในตนเองมีค่าเท่ากับ 0.3501

2) ผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคม รวม 5 ด้านของนักเรียนหลังการทดลองและติดตามผลอยู่ในระดับสูง อีกทั้งจำแนกทักษะทางสังคม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการสร้างสัมพันธภาพ ด้านการทำงานกลุ่ม ด้านการแก้ไขปัญหา และด้านความมั่นใจในตนเอง นักเรียนมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นทุกด้าน

คำสำคัญ: ทักษะทางสังคม, โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม, กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม, นักเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research has the objectives of this research were 1. To develop a group activity program for the social skills of primary school students. 2. To study the results of using a group activity program on social skills for primary school students. The population is upper primary school students in Grade 5. It was an experimental group of 9 people. Use a purposive selection method. The tools used in the research included assessing social skills. The experiments were scheduled according to the One-Group Pretest-Posttest Design. The tools used in this research consisted of 2 parts: 1) The tool used to collect data was a social skills assessment form. (Social-Skills Assessment) 2) The tools used in the experiment were the activity program. The group organized activities 10 activities, 50 minutes each time, for a period of 10 days and followed up after the experiment for 1 month (Follow-up). Statistics used in data analysis are mean, percentage and standard deviation. By classifying both in analytical form, the Overall analysis of differences in each aspect of the target group in the pre-experiment period. After the experiment and the follow-up period of the five aspects of social skills and the effectiveness index (EI), the results found that

1) The group activity program on social skills of primary school students has content validity with the index of consistency between items and objectives (IOC) ranging from 0.88 to 1.00 and the reliability of the whole version is 0.91. The effectiveness index (EI) of the group activity program on social skills of primary school students (in each domain) indicates that the program can increase the students' social skills as follows: 1) Communication Skills is equal to 0.3523 2) Building Relationships is equal to 0.3333 3) Working in Groups is equal to 0.3705 4) Problem Solving is equal to 0.3713 and 5) Self-Confidence is equal to 0.3501

2) The results of using the group activity program on social skills were found to be the average of the overall social skills score. After the experiment and follow-up were at high level. In addition, social skills in each area include communication. Relationship building, Group work, Problem solving, and confidence have been enhanced through social skills. All 5 areas have

shown improvement, indicating that the group activity program promotes the development of social skills in international school students.

Keywords: Social skills, group activities, activities for improving social skills, primary students

บทนำ

นักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ในวัฒนธรรมของคนต่างกลุ่มให้เกิดขึ้น จนกลายเป็นสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ของนักเรียนประกอบกับการกำหนดทักษะสำคัญ ที่จะต้องพัฒนาของนักเรียน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมคือ การทำความเข้าใจต่างวัฒนธรรม (Cross-cultural Understanding) การเข้าใจผู้อื่น เข้าใจโลกกว้าง การปรับตัวและสามารถที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของสังคมของวัยเด็กตอนปลายจะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มและเพื่อนเป็นส่วนที่สำคัญมาก ปีนประไพ โชติชัยชาญกุล (2564)

โรงเรียนนานาชาติลานนาเป็นสถานศึกษาที่มีเด็กนักเรียนที่มาจากหลากหลายประเทศ มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีความแตกต่างกันเป็นเหตุให้ความรู้พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของนักเรียนมีความแตกต่างกัน เมื่อต้องเรียนร่วมกันในชั้นเรียน ทำให้นักเรียน มีข้อจำกัดมากมาย เช่น การปรับตัวเข้ากับเพื่อน การสื่อสารระหว่างกัน การเข้าใจผู้อื่น การสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนต่างวัฒนธรรม เป้าประสงค์การวิจัยนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อเตรียม ความพร้อม มีความตระหนักในเรื่องวัฒนธรรม ทั้งของตนเองและผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับนิธ สุธิสวาท (2552) ที่กล่าวว่า โรงเรียนนานาชาติเปรียบเสมือนสถานที่ต้องฝึกฝนให้นักเรียนมีการเรียนรู้ในเรื่องของปรับตัวข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพทางการเรียนของตนได้

อย่างเต็มที่ สามารถปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นได้เหมาะสม และดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นจึงควรส่งเสริมและช่วยพัฒนาเด็กให้มีความยืดหยุ่นและปรับตัวในการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน

การพัฒนาทักษะทางสังคม (Social skills) ของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ เป็นทักษะที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเตรียมตัวให้พร้อมต่อการปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างหลากหลายในโรงเรียนนานาชาติ อีกทั้งช่วยให้สามารถเผชิญหน้าและรับมือกับปัญหาต่างๆ สำหรับวัยเด็กตอนปลายในช่วงวัยของการเจริญเติบโต เป็นช่วงระยะเวลาในการเปลี่ยนจากวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม ของอิริค Erikson (1987) อ้างถึงใน สุรงค์ โค้วตระกูล, (2553) และให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ในการสร้างสัมพันธภาพและการเสริมสร้างทักษะทางด้านสังคม ให้เหมาะสมกับช่วงของวัยเด็กตอนปลาย ณัฐชานา มณีพฤกษ์ (2560) และ เบญจพร เหลื่อมศรี (2562) กล่าวว่า ปัญหาการเข้าสังคม ปัญหาเรื่องการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน สำหรับนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติมีความสำคัญทั้งในแง่ของการใช้ชีวิต ในรั้วโรงเรียน รวมไปถึงการใช้ชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งการวิจัยนี้สนใจที่จะหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวและเห็นความสำคัญของทักษะทางสังคม ที่จะเสริมสร้างและเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนตั้งแต่วัยเด็กตอนปลาย เป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้น สุขุมล เกษมสุข (2535) ได้กล่าวถึงทักษะทางสังคม ของเด็กวัยประถมศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะ

การสื่อสารและทักษะการแก้ไขปัญหา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปรับตัว ได้ทุกสภาพแวดล้อม ได้อย่างมีความสุข และ Ollhoff (2004) อธิบายว่า ทักษะทางสังคม เป็นสิ่งที่ควรเริ่มฝึกให้นักเรียนอย่างรวดเร็วที่สุด 7 ด้าน ได้แก่ การสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ ความอยากรู้ อยากรเห็น การแก้ไขปัญหา ความขัดแย้ง การรับมือกับปัญหา การบังคับตน และความมั่นใจในตนเอง อีกทั้งโสธยา ชัชวาลานนท์ และคณะ (2560) ได้กล่าวว่า พัฒนาการช่วงวัยของเด็กช่วงอายุ 9-12 ปี เป็นวัยที่สำคัญในการฝึกเข้าสังคมไปพร้อมกับทักษะทางสังคม

การเชื่อมโยงความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม (Group activities) น่าจะเป็นวิธีที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการปรับตัวได้ เนื่องจากกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลในกลุ่ม ฌีออร์ สุทธิสวาท (2552) สอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรศุกกุล (2546) เสนอว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ดีในการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง สามารถช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม สร้างเสริมพัฒนาการทางอารมณ์สังคม เมื่อบุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีการทำกิจกรรมร่วมกันจะมีสัมพันธภาพซึ่งกันและกัน จึงเป็นโอกาสให้ได้ทำความเข้าใจตนเองและสมาชิกภายในกลุ่มด้วย จากการทบทวนวรรณกรรมของสุขุมล เกษมสุข (2535) Ollhoff (2004) และ โสธยา ชัชวาลานนท์ และคณะ (2560) ทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับเด็กในวัยเรียนพบว่า ทักษะทางสังคม ที่มีความสอดคล้องตรงกัน 5 ด้าน ได้แก่ การสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพ การทำงานกลุ่ม การแก้ไขปัญหาและความมั่นใจในตนเอง ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนในโรงเรียน สามารถ

ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและช่วยพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีบทบาทในการนำกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะ ทางสังคม ได้ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะ ทางสังคม จากการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันกับเพื่อน ผู้วิจัยจึงได้ใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีรูปแบบเน้นการเรียนรู้ การฝึกฝนและพัฒนาทักษะทางสังคมต่อพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยตอนปลาย เพื่อให้สามารถพัฒนาทักษะทางสังคม เรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่นส่งผลให้มีการสื่อสารที่ดี มีการสร้างสัมพันธภาพ มีทักษะการทำงานกลุ่ม มีทักษะการแก้ไขปัญหา ตลอดจนมีความมั่นใจในตนเอง และสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน ครู ในโรงเรียน ได้ อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนนานาชาติลานนา
2. เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนนานาชาติลานนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) กลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มทดลอง โดยได้ทำแบบประเมินทักษะทางสังคมก่อนการทดลอง (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มโดยกลุ่มทดลอง (One group Pretest-Posttest Design) จำนวน 10 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นระยะเวลา 10 วัน กลุ่มทดลองมีการติดตามผลหลังการทดลอง 1 เดือน (Follow-up)

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนนานาชาติลานนา จำนวน 9 คน ซึ่งได้ทำแบบประเมินทักษะทางสังคมที่มีคะแนนระดับทักษะทางสังคมอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง (1.00-2.33 จนถึง 2.34-3.67) โดยเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือก และเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูให้ความร่วมมือในการทดลองใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคม ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องในคาบว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตรงกัน จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อย่างต่อเนื่องไม่รบกวนเวลาเรียนของวิชาหลักในชั้นเรียนแต่อย่างใด

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือทั้งหมดประกอบไปด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินทักษะทางสังคม (Social-Skills Assessment) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (Questionnaires) ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ อาชีพ ผู้ปกครอง ที่พักอาศัย ระยะเวลาในการพำนักอยู่ในประเทศไทย ท่านเป็นบุตรคนที่เท่าใดในครอบครัว ท่านมีพี่น้องทั้งหมดกี่คน ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับใคร ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนหรือไม่ ตอนที่ 2 แบบประเมินทักษะทางสังคม (Social-Skills Assessment) 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสื่อสาร 2) การสร้างสัมพันธภาพ 3) การทำงานกลุ่ม 4) การแก้ไขปัญหา 5) ความมั่นใจในตนเอง ในส่วนของการประเมินทักษะทางสังคมและดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะทางสังคมมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 5 4 3 2 1 การตอบคำตอบจริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และไม่จริง โดยนำแบบประเมินทักษะทาง

สังคมไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาโดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามเนื้อหา และข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ภาพรวม อยู่ระหว่าง 0.8 ถึง 1.00 และได้นำแบบประเมินทักษะทางสังคมไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน พบค่าความเที่ยง (reliability) เท่ากับ 0.81 ($\alpha=0.81$) และค่าอำนาจจำแนก (corrected item-total correlation) อยู่ระหว่าง 0.29-0.76

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ทดลอง คือ โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา มีขั้นตอนและการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกรอบแนวคิดในการเสริมสร้างทักษะทางสังคม

ขั้นตอนที่ 3 สร้างโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา โดยออกแบบกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ แนวคิดทักษะทางสังคม และ แนวคิดการสร้างโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคม โดยจัดกิจกรรมกลุ่ม จำนวน 10 กิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำโปรแกรมกิจกรรมที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาครูประถมโรงเรียนนานาชาติ เพื่อให้ข้อเสนอแนะจากนั้นนำ ผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของเนื้อหา โดยกำหนด

ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) มีความสอดคล้องมากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 ทุกกิจกรรม ฤตินันท์ สมุทรทัย (2560) จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out) ผู้วิจัยนำโปรแกรมกิจกรรมไปทดลองใช้ กับนักเรียนตัวอย่างจำนวน 5 คน เพื่อเป็นการตรวจสอบกระบวนการจัดกิจกรรมกลุ่ม จากนั้นจึงนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมกิจกรรม ก่อนนำไปปฏิบัติจริงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มหลังจากนำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มไปทดลองใช้และได้ประเมินผลการทดลองเรียบร้อยแล้ว นำผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา กับกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีจำนวนทั้งหมด 2 ฉบับ ได้แก่

1) แบบประเมินทักษะทางสังคม (Social-Skills Assessment) คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (Questionnaires) ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ อาชีพ ผู้ปกครอง ที่พักอาศัย ระยะเวลาในการพำนักอยู่ในประเทศไทย ท่านเป็นบุตร คนที่เท่าใด ในครอบครัว ท่านมีพี่น้อง ก็ทั้งหมดกี่คน ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับใคร ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนหรือไม่

ตอนที่ 2 แบบประเมินทักษะทางสังคม (Social-Skills Assessment) แบบประเมินทักษะทางสังคมผู้วิจัยสร้างแบบประเมินขึ้น มีขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะทางสังคม ดังนี้

1. ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการประเมินทักษะทางสังคม และดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะทางสังคม ตามที่กำหนด จะมีลักษณะเป็นคะแนน โดยกำหนด จะมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 5 4 3 2 1

3. นำแบบประเมินทักษะทางสังคมไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการคำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้องตามเนื้อหา และข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ คะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

4. ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินทักษะทางสังคมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว โดยแบบประเมินทักษะทางสังคมนี้มีความสอดคล้องกันกับข้อคำถามหรือมีค่าความคงที่ภายใน (internal consistency) เท่ากับ 0.90 ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินทักษะทางสังคมไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย ที่ศึกษา (Try Out) จำนวน 30 คน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดจากแบบประเมินทักษะทางสังคม มาตรวจสอบความถูกต้องและนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) เท่ากับ 0.85 ($\alpha=0.85$) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.979 และ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (corrected item-total correlation) อยู่ระหว่าง 0.57 - 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาไปใช้กับนักเรียนตัวอย่างที่มีระดับทักษะทางสังคมตามเกณฑ์

ที่กำหนด (ระดับต่ำถึงระดับปานกลาง) โดยมี
ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการทดลอง

1.1) ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติลานนา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

1.2) ผู้วิจัยขอความร่วมมือใน การประชาสัมพันธ์และการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงานกับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครอง ลงชื่อในหนังสือแสดงความยินยอมให้นักเรียน เข้าร่วมงานวิจัย

2. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

2.1) ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบประเมินทักษะทางสังคมแล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนทักษะทางสังคมตามเกณฑ์ที่กำหนด (ระดับต่ำถึงระดับ ปานกลาง)

2.2) ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณลักษณะตามเกณฑ์คัดเข้า (Inclusion criteria) เพื่อเข้ารับโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติลานนาให้ได้จำนวนกลุ่มเป้าหมายครบตามที่กำหนดจำนวน 9 คน

2.3) ดำเนินการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติลานนากับนักเรียนตัวอย่าง

2.4) ผู้วิจัยให้นักเรียนตัวอย่างตอบ แบบประเมินทักษะทางสังคมหลังสิ้นสุดการเข้าร่วมโปรแกรม

2.5) หลังการเข้าร่วมโปรแกรม 1 เดือน นักเรียนตัวอย่างตอบแบบประเมินทักษะทางสังคมอีกครั้งเพื่อติดตามผล (follow up)

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันและเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบให้ข้อมูลมีความถูกต้องและพร้อมสำหรับการวิเคราะห์ต่อไป ดังนี้

1) การพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติลานนา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา (Index of Item Objective Congruence: IOC)

2) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้าน ก่อน หลังการใช้โปรแกรม และการวัดซ้ำหลังการใช้โปรแกรม 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติลานนา (Index Item-Objective Congruence: IOC)

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะทางสังคม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 เปรียบเทียบทักษะทางสังคม จำแนกตามด้านเพศ อายุ เชื้อชาติ ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อแสดงข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อหาค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 สถิติหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: EI) ซึ่งค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: EI) = ผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน - ผลรวมของคะแนนสอบก่อนเรียน / (จำนวนนักเรียน x คะแนนเต็ม) - (ผลรวมของคะแนนสอบก่อนเรียน)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า 1) โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมมีค่าดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคม รายด้านมีค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา

(รายด้าน) ซึ่งแสดงว่าโปรแกรมนี้สามารถเพิ่มทักษะทางสังคม ของนักเรียนได้ ดังนี้ ด้านการสื่อสาร ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) มีค่าเท่ากับ 0.35 ด้านการสร้างสัมพันธภาพ มีค่าเท่ากับ 0.33 ด้านการทำงานกลุ่ม มีค่าเท่ากับ 0.37 ด้านการแก้ไข มีค่าเท่ากับ 0.37 และ ด้านความมั่นใจ ในตนเอง มีค่าเท่ากับ 0.35 2) ผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ย ของคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวม หลังการทดลอง และติดตามผลอยู่ในระดับสูง อีกทั้งทักษะทางสังคม รายด้านเพิ่มขึ้นทั้ง 5 ด้าน

การวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)

การวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ในระยะทดลองในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนด้วยโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติลานนา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา

รายด้าน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม 30 คะแนน	ผลรวมคะแนน		ค่าดัชนี ประสิทธิผล
			ทดสอบก่อน การทดลอง	ทดสอบหลัง การทดลอง	
1. ด้านการสื่อสาร	9	30	27.97	28.82	0.35
2. ด้านการสร้างสัมพันธภาพ	9	30	26.97	27.78	0.33
3. ด้านการทำงานกลุ่ม	9	30	27.46	28.35	0.37
4. ด้านการแก้ไขปัญหา	9	30	27.98	28.87	0.37
5. ด้านความมั่นใจในตนเอง	9	30	26.15	27.00	0.35

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรมชุดกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะ

ทางสังคมของนักเรียน มีทักษะทางสังคม ด้านการสื่อสารเพิ่มขึ้น 0.3523 คิดเป็นร้อยละ 35.23 ด้านการสร้างสัมพันธภาพ เพิ่มขึ้น 0.3333 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ด้านการทำงานกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.3705 คิด

เป็นร้อยละ 37.05 ด้านการแก้ไขปัญหา เพิ่มขึ้น ในตนเอง เพิ่มขึ้น 0.3501 คิดเป็นร้อยละ 35.01
 0.3713 คิดเป็นร้อยละ 37.13 และ ด้านความมั่นใจ

ตารางที่ 2 ผลการใช้โปรแกรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคม รวม 5 ด้าน ค่าเฉลี่ยของนักเรียนรายคน โดย
 จำแนกตาม ระยะเวลา ก่อน ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผลหลังกาทดลอง 1 เดือน

ทักษะทางสังคม 5 ด้าน	ความแตกต่าง					
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ติดตามผล	หลัง-ก่อน	Gain \bar{X}	ร้อยละ
ด้านการสื่อสาร	3.11	3.77	3.83	0.66	0.35	35.23
ด้านการสร้างสัมพันธภาพ	3.00	3.66	3.81	0.66	0.33	33.30
ด้านการทำงานกลุ่ม	3.05	3.77	3.87	0.72	0.36	36.94
ด้านการแก้ไขปัญหา	3.11	3.81	3.92	0.70	0.37	37.21
ด้านความมั่นใจในตนเอง	2.90	3.64	3.75	0.74	0.35	35.21
รวม	3.04	3.73	3.84	0.70	0.35	35.57

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมของนักเรียนรายคน โดยจำแนกตามระยะก่อนการทดลองหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสามารถอธิบายได้ ดังนี้ กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมโดยรวม ในระยะก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.59 ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.59) ค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมของกลุ่มทดลองในระยะเวลาหลังการทดลอง พบว่า มีทักษะทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.04 ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.04) ค่าเฉลี่ยของทักษะทาง

สังคมของกลุ่มทดลองในระยะเวลาหลังการทดลอง พบว่ามีทักษะทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.03 ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.03) แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมรวม 5 ด้านของนักเรียนรายคน โดยเปรียบเทียบระยะก่อนการทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผลหลังการทดลอง 1 เดือน ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในระยะเวลาหลังการทดลองและระยะติดตามผลหลังการทดลอง 1 เดือน สูงกว่าระยะก่อน การทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติลานนา ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคม รายด้านทั้ง 5 ด้าน ระยะเวลาทดลอง ระยะเวลาหลังทดลอง และ ระยะเวลาติดตามผล (n=9)

คนที่	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ติดตามผล	
	\bar{X}	แปลผล	\bar{X}	แปลผล	\bar{X}	แปลผล
1	2.03	ต่ำ	3.70	สูง	3.83	สูง
2	3.23	ปานกลาง	3.80	สูง	3.90	สูง
3	3.40	ปานกลาง	3.77	สูง	3.83	สูง
4	1.97	ต่ำ	3.73	สูง	3.87	สูง
5	3.27	ปานกลาง	3.70	สูง	3.80	สูง
6	3.43	ปานกลาง	3.70	สูง	3.87	สูง
7	3.30	ปานกลาง	3.73	สูง	3.83	สูง
8	3.27	ปานกลาง	3.77	สูง	3.80	สูง
9	3.43	ปานกลาง	3.73	สูง	3.83	สูง
รวม	$\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.59, ระดับ ปานกลาง		$\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.04, ระดับ สูง		$\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.03, ระดับ สูง	

จากตารางที่ 3 ผลคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา ในระยะก่อนทดลอง หลังทดลอง รายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่าคะแนนเฉลี่ยการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมรายด้าน ในระยะก่อนและหลังการทดลอง ด้านการสื่อสาร (ก่อน = 3.11 หลัง = 3.77, หลัง-ก่อน Mean difference = 0.66) ด้านการสร้างสัมพันธภาพ (ก่อน = 3.00 หลัง = 3.66, หลัง-ก่อน Mean difference = 0.66) ด้านการทำงานกลุ่ม (ก่อน = 3.05 หลัง = 3.77, หลัง-ก่อน Mean difference = 0.72) ด้านการแก้ไขปัญหา (ก่อน = 3.11 หลัง = 3.81, หลัง-ก่อน Mean difference = 0.70) ด้านความมั่นใจในตนเอง (ก่อน = 2.90 หลัง = 3.64, หลัง-ก่อน Mean difference = 0.74) ทั้งนี้ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระยะก่อนทดลอง กับ ระยะเวลาหลังการทดลองของการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของ

นักเรียน รายด้านทั้ง 5 ด้าน(ก่อน = 3.04 หลัง = 3.73, หลัง-ก่อน Mean difference = 0.70) แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้าน เพิ่มขึ้นกว่าระยะก่อนการทดลอง ซึ่งแสดงให้เห็นค่าความแตกต่างเท่ากับ 0.70 นั้นเอง

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยและข้อค้นพบในการทำวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) การใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษา สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการจัดกิจกรรมกลุ่มที่มีขนาดเล็ก มุ่งที่จะฝึกทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียนและผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมาย กิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกในกลุ่ม

มีการสร้างปฏิสัมพันธ์กัน ร่วมมือกันวางแผนและทำงาน ตามจุดหมายที่วางไว้มีการยอมรับและเคารพ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ฟังพาท้ายกัน และประเมินทบทวนใบงานที่ทำร่วมกัน ซึ่งเป็นไปตามการแบ่งประเภทของการจัดรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน โดยกัณฐาภรณ์ พานเงิน (2559) ที่ศึกษาการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มกับผู้เรียนกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5 - 7 คนโดยใช้กิจกรรมที่มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ ทางจิตสังคมของ Erikson (1987) อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล (2553) จิตวิทยาพัฒนาการทางจิตสังคม ที่กล่าวว่าบุคคลในทุกช่วงวัยมีความสำคัญ เพราะต้องปรับตัวของตนเองตลอดเวลา ถ้าประสบการณ์ในแต่ละขั้นของพัฒนาการเป็นไปด้วยดี บุคคลนั้นจะมีพัฒนาการไปในทางที่ดีเช่นกัน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นความรู้สึกรั้งถึงความมีคุณค่าของตนเองของเด็กในช่วงอายุ 6 - 12 ปี ช่วงวัยเด็กตอนปลาย จุดสำคัญของพัฒนาการช่วงวัยนี้ คือความสำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจเห็นความสำคัญและเห็นความสามารถของตนเองกับกลุ่มและเพื่อนในวัยเดียวกันทำให้เกิดกำลังใจที่จะปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น โดยอาศัยความรู้เดิมหรือประสบการณ์ของแต่ละคนร่วมกับการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือครู อีกทั้งยังเชื่อมโยงเข้ากับชีวิตประจำวันของตัวเอง เช่น ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การเข้าใจและคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้สามารถช่วยให้ผู้วิจัยสามารถออกแบบกิจกรรมกลุ่มที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยคำนึงถึงความแตกต่างและความต้องการ ของนักเรียนแต่ละคน เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ที่อยู่อาศัย อาชีพของผู้ปกครอง และจำนวนพี่น้อง ฯลฯ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการทำกิจกรรมกลุ่มได้หลายด้าน ได้แก่ ความหลากหลายทางเชื้อชาติ สามารถนำมาซึ่งมุมมองที่หลากหลายและวิธีการแก้ปัญหา ที่แตกต่างกัน การทำงานกลุ่มที่มีสมาชิกจากพื้นเพทางวัฒนธรรมที่

แตกต่างอาจต้องใช้ความพยายาม ในการเข้าใจและเคารพความแตกต่างเหล่านี้ อีกทั้งสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เช่น นักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านสามารถส่งผลกระทบต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนได้โดยตรง เนื่องจากนักเรียนสามารถเข้าถึงการทำปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมเพิ่มเติมกับกลุ่มเพื่อนได้มากกว่านักเรียนที่พักอาศัยในบ้านเดี่ยว หรือ คอนโดมิเนียม อีกทั้งอาชีพของผู้ปกครอง อาจมีผลต่อการสนับสนุนทางการศึกษาและความสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้ และสามารถสนับสนุนช่วยให้นักเรียน มีประสบการณ์ที่หลากหลายมากขึ้น จำนวนพี่น้อง การมีพี่น้องหรือการเป็นลูกคนเดียว อาจมีผลต่อทักษะการทำงานร่วมกันและการปรับตัวในสถานการณ์กลุ่ม นักเรียนที่มีพี่น้องอาจมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ มากขึ้นในขณะที่ลูกคนเดียวอาจต้องปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นล้วนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนไม่มากนักน้อย

2) การใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมครั้งนี้ นักเรียนมีคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวม หลังการทดลองอยู่ในระดับสูงและติดตามผล อยู่ในระดับสูง อีกทั้งทักษะทางสังคมรายด้านเพิ่มขึ้นทั้ง 5 ด้าน อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมกลุ่ม ผึกทักษะทางสังคมได้คำนึงถึงเฉพาะทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์รูปแบบโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนก่อนการจัดทำแผนกิจกรรมทั้งหมด 10 กิจกรรมด้วยโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมที่ใช้ได้ตามเกณฑ์ พบว่าการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติลานนา ในระยะก่อนทดลองระยะหลัง การทดลอง และระยะติดตามผลหลังการทดลอง 1 เดือน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่

มีทักษะทางสังคม ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลหลัง การทดลอง 1 เดือน ด้านการแก้ไขปัญหา สูงที่สุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.21), ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.14) ตามลำดับรองลงมา คือ ด้านสื่อสาร ด้านการทำงานกลุ่ม ด้านการสร้างสัมพันธภาพ และ ด้านความมั่นใจในตัวเอง จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยจึงได้จัดให้มีกิจกรรมกลุ่มที่ตอบสนองและสอดคล้องกับรูปแบบ การเรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหา เป็นหลักในทุกๆ กิจกรรม การเรียนรู้รองลงมาละกันไปในแต่ละกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดเพราะนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐาน ทางทักษะทางสังคมที่แตกต่างกัน เน้นกิจกรรมกลุ่มที่นักเรียนจะต้องได้ร่วมทำงานกับผู้อื่นในลักษณะคู่ กลุ่ม โดยนักเรียนที่มีทักษะทางสังคมด้านการแก้ไขปัญหาคอยให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีทักษะทางสังคมด้านที่อ่อนกว่า จินตนา พบบุญ (2556) การเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้กับตนเอง และผู้อื่นได้ ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มมีแนวโน้มว่าระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนสูงขึ้นในทุกกิจกรรม ทั้งนี้ อาจเนื่องมา จากนักเรียนกลุ่มนี้มีโอกาสได้เรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่สอดคล้องกับรูปแบบของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาส่งเสริมทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านอย่างต่อเนื่อง โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมที่พัฒนาขึ้น เป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเข้าใจง่าย สนุกและน่าสนใจ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้นำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่พัฒนาขึ้นมาปรับปรุงตามแนวคิดของ ปรียาภรณ์ บุญสิทธิ์ (2563) ได้กล่าวไว้ว่าโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่เน้นให้โอกาสผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง มากขึ้น มีกระบวนการที่มีเทคนิคหลากหลาย ตัวอย่างเช่น สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ เกม กิจกรรมนันทนาการที่มีความสอดคล้องกับเทคนิคของการจัดกิจกรรมกลุ่ม สอดแทรกแนวคิดทางจิตวิทยา เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนประถม

ศึกษาได้เป็นอย่างดี หลังจากจัดการกิจกรรมกลุ่มพบว่ากิจกรรมกลุ่ม เป็นวิธีการหนึ่งทางจิตวิทยาที่มีจุดประสงค์ ในการส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มรู้จักเข้าใจ ยอมรับตนเองและผู้อื่นได้อย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาไปสู่การปรับตัวและการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม ต่อทักษะทางสังคมมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมแบบค่อยเป็นค่อยไปโดยเริ่มจากง่ายไปยากทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีมานะ และเกิดความสำเร็จ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคในการดำเนินการจัดโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสื่อสารสำหรับการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนสามารถสื่อสารระหว่างครูผู้สอนและผู้ร่วมเรียนด้วยกันได้ดีช่วยให้นักเรียนจดจำและเก็บประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ในทักษะทางสังคมแต่ละด้านได้ดี และสอดคล้องกับการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียน บางคน ที่อาจจะไม่เข้าใจคำชี้แจงในกิจกรรมเท่าที่ควร ดังนั้นการที่จะนำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มนี้ไปใช้ควรศึกษาบริบท รายละเอียด ขั้นตอนต่างๆ ก่อนการนำไปใช้ควรคำนึงถึงบริบทแวดล้อมที่จะนำไปปรับใช้ เพื่อที่จะทำให้ครอบคลุมในด้านการพัฒนาทักษะทางสังคมได้อย่างตรงประเด็นมากที่สุด

2. การวิจัยในครั้งนี้ยังมีจำนวนนักเรียนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและมีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ยังคงติดกับการใช้ภาษาแม่ (Mother Tongue) ของตนเองอยู่ ดังนั้นจึงต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนั้นก่อนการนำไปใช้ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง หรือ บุคลากร

ครูในโรงเรียนนานาชาติอื่นๆ ควรศึกษาคู่มือของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม เทคนิค วิธีการ ในการนำกิจกรรมกลุ่มไปประยุกต์ใช้ อย่างละเอียดให้เกิดความเหมาะสมมากขึ้น

3. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้วิจัยไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา (Non-Native Speakers) โดยตรง ดังนั้นหากต้องการให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ เรื่องวัฒนธรรม วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ภาษา มากยิ่งขึ้น ควรเชิญวิทยากรพิเศษชาวต่างชาติ ที่เป็นเจ้าของภาษา (Native Speakers) มาเข้าร่วมให้ความรู้ในบางกิจกรรมจะสามารถทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเจ้าของภาษาและได้รับข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ทำให้เกิดความรู้ในข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างๆ ที่ถูกต้อง จากเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมนั้นๆ โดยตรง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้ควรทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเป็นกิจกรรมละลายพฤติกรรมในช่วงปิดเทอม เช่น ช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน (Summer School) เนื่องจากนักเรียนมาจากหลาย

หลายประเทศ ต่างวัฒนธรรม ต่างภาษา และต่างโรงเรียน เพื่อทำให้นักเรียนได้สร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น ควรนำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะ ทักษะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ นำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนนานาชาติแต่ละแห่งตามความเหมาะสมต่อไป

2. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสามารถนำไปพัฒนาระดับคะแนนของทักษะทางสังคมให้สูงขึ้นในบางด้านเท่านั้น แต่ยังมีทักษะทางสังคมบางด้านที่ระดับคะแนนของทักษะทางสังคมนักเรียนยังไม่เพิ่มขึ้นและยังไม่เป็น ที่น่าพอใจ ดังนั้นหากต้องการนำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มไปใช้ควรมีการศึกษาเพื่อปรับปรุงโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มให้มีความเหมาะสม โดยเฉพาะทักษะทางสังคมในด้านที่ยังมีระดับคะแนนทักษะทางสังคมต่ำ เพื่อให้สามารถพัฒนาและเพิ่มระดับคะแนนทักษะทางสังคมในทุกๆ ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาระดับคะแนนทักษะทางสังคมให้เพิ่มสูงขึ้นได้ในการจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งถัดไป

เอกสารอ้างอิง

- เบญจพร เหลืออมศรี. (2562). พฤติกรรมการส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนในพื้นที่เขตบางบอน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จินตนา พบบุญ. (2556). ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐชานา มณีพฤกษ์. (2560). แนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิอร สุทธิสวาท. (2552). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2546). *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิ่นประไพ โชติชัชวาลกุล. (2564). *การศึกษาสภาพการจัดการอารมณ์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขุมล เกษมสุข. (2535). *การสอนทักษะทางสังคมในชั้นประถมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร]. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 13). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสธยา ชัชวาลานนท์ ศิริรัตน์ อุพารดินนท์ สุราทิพย์ เอ็มเปรมศิลป์ และวินัดดา ปิยะศิลป์. (2560). *พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยเรียน: สำหรับคุณครู*. ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- Erikson, E. H. (1987). *Childhood and society* (ed.). W. W. Norton & Company.
- Ollhoff, J. L. (2004). *Getting along teaching social skills to children and youth*. Sparrow Media Group.